

HUGONIS GROTII
DE JURE
BELLI AC PACIS

LIBRI TRES,

In quibus Jus Naturæ & Gentium, item
Juris Publici præcipua explicantur.

Cum ANNOTATIS Auctoris, ejusdemque

Dissertatione de MARI LIBERO,

Ac Libello singulari

De ÆQUITATE, INDULGENTIA, & FACILITATE;

Nec non

JOANN. FRID. GRONOVII V. C. NOTIS

in totum opus de Jure Belli ac Pacis.

Editio omnium, quæ hæcenus prodierunt, emendatissima.

Ex altera recensione

JOANNIS BARBEYRACII,

JC. & Publici Privatique Juris Antecessoris Groningani:

Cum Notulis ejusdem nunc auctioribus, pluriumque
locorum, ex Auctioribus quibusvis laudatorum,
adcuratori indicatione.

TOMUS SECUNDUS.

AMSTELÆDAMI,
Apud JANSSONIO-WÆSBERGIOS.

MDCCXXV.

Cum Privilegiis.

HUGONIS GROTII
 DE JURE BELLI AC PACIS
 LIBER SECUNDUS,

CAPUT XIX.

De jure sepulturæ.

- I. Ex eodem jure gentium nasci jus humani mortuos.
- II. Unde ortum?
- III. Deberi & hostibus.
- IV. An & insigniter facinorosis?
- V. An & his, qui se interfecerint?
- VI. Quæ alia ex jure gentium debeantur.

I. I. **E**X jure gentium, (aa) quod ex voluntate ortum habet, debetur & corporum mortuorum sepultura. Dion Chrysoſtomus inter mores, sive ἔθη, quæ τῆς ἐγγυφείθου, id est, scripto juri, opponit, post legatorum jura commemorat καλύειν τὰς νεκρὰς διαπεινῆν, non prohibere quominus sepeliantur mortui. Et Seneca pater inter jura non scripta, sed omnibus scriptis certiora ponit i humum porrigere cadaveri. Naturæ id jus appellant Hebræi Philo ac Josephus; & φύσις πομπῆς, Isidorus & Pelusiota: ut solere sub naturæ nomine comprehendere mores communes naturali rationi consentaneos alibi diximus. Apud Ælium est: τὴ φύσις τὴ κοινὴ ἀπειτῆς τὴ μηκίαν ζῶντων κατακρύψαι, cum mortuum condi ipsa imperet communis natura. Idem alibi: τὴ κοινὴ καὶ ἴση πᾶσιν ἀνθρώποις vocat τὴν καὶ ταφῆν, terram ac sepulturam hominibus cunctis communia & ex æquo debita. a Leges hominum, νόμους βροτῶν dixit Euripides

a Plag. iduc. Orat. 76. pag. 649. C. b Libro 1. contr. 1. c Jud. Bell. Lib. IV. Cap. 6. d. 3. Ed. Hudson. d Epist. ult. edit. 491. e Lib. XII. c. 64. f Sup. f Lib. XIII. c. 30.

GROTII.

a Leges hominum] φύσις πομπῆς, naturæ leges. Esf. hist. VIII, 19. (De Martyrib. Palestin. Cap. 9. RIG. 425. Edit. Cantabrig. Vales. 1720.)

GRONOVII.

i Humum porrigere] Ergat hæc su-

perfitio veterum, non prætere cadaver in via stratum, nisi gleba terræ injecta vel lapide. Horat. 1. Od. 23. Petronius cap. 74. iralaticia humanitate lapidare.

(aa) Jus istud Sepultura à Legge Naturali quoque oritur. Vide quæ diximus ad PUFENDORF. De Jure Nat. Et Gent. Lib. 11. Cap. 3. §. 23. Not. 9. ultimæ Editionis. J. B. GRO-

HUGONIS GROTII MARE LIBERUM,

sive

De jure, quod Batavis competit ad Indicana Commercia;
DISSERTATIO.

*Ad PRINCIPES POPULOSQUE liberos Orbis
Christiani.*

Error est non minus vetus quam pestilens, quo multi mortales, si autem maxime qui plurimum vi atque opibus valent, persuadent sibi, aut, quod verius puto, persuadere conantur, justum atque injustum non suapte natura, sed hominum inani quadam opinione atque consuetudine distingui. Itaque illi & leges & æquitatis speciem in hoc inventa existimant, ut eorum qui in parendi conditione nati sunt dissensiones atque tumultus coercerentur: ipsis vero qui in summa fortuna sunt collocati, jus omne a jure ex voluntate, voluntatem ex utilitate metiendam. Hanc autem sententiam absurdam plane atque naturæ contrariam auctoritatis sibi nonnihil conciliasse haud adeo mirum est, cum ad morbum communem humani generis, quo sicut vitia, ita vitiorum patrocinia sectamur, accesserint adulantium artes, quibus omnis potestas obnoxia est. Sed contra extiterunt nullo non sæculo viri liberi, sapientes, religiosi, qui falsam hanc persuasionem animis simplicium evellerent, cæteros autem ejus defensores impudentiæ convincerent. Deum quippe esse monstrabant conditorem rectoremque universi, imprimis autem humanæ naturæ parentem, quam ideo, non uti cætera animantia, in species diversas variaque discrimina segregasset, sed unius esse generis, una etiam appellatione voluisset contineri, dedisset insuper originem eandem, similem membrorum compagem, vultus inter se obversos, sermonem quoque & alia communicandi instrumenta, ut intelligerent omnes naturalem inter se societatem esse atque cognationem. Huic autem a se fundatæ aut domui, aut civitati, summum illum principem patremque familias suas quasdam scripsisse leges, non in ære aut tabulis, sed in sensibus animisque singulorum, ubi invitis etiam & averfantibus legendæ occurrerent, his legibus summos pariter atque infimos teneri. In his non plus re-

HUGONIS GROTII

DE

ÆQUITATE, INDULGENTIA ET
FACILITATE

Liber singularis.

CAPUT I.

De Æquitate.

QUM Justitia (universalis dicta) in legum observatio- 1.
ne consistat, cum qua æquitas maxime pugnare vi-
detur, ut & indulgentia atque facilitas: hæc quo-
modo inter se conveniant & distinguantur, viro
bono & imprimis jurisconsulto intelligere necessa-
rium est.

Et ut de æquitate primum loquamur, ejusque *ἐπιεικής* evi- 2.
temus, scire oportet, æquitatem aut æquum de omni interdum
jure dici, ut cum jurisprudentia ars boni & æqui dicitur: inter-
dum de jure naturali absolute, ut cum Cicero ait, jus legibus,
moribus & æquitate consistere; alias vero de hisce rebus, quas
lex non exacte definit, sed arbitrio viri boni permittit: sæpe etiam
de jure aliquo civili propius ad jus naturale accedente, idque
respectu alterius juris, quod paulo longius recedere videtur, ut
jus Prætorium, & quædam jurisprudentiæ interpretationes.

Proprie vero & singulariter æquitas est virtus voluntatis, cor- 3.
rectrix ejus in quo lex propter universalitatem deficit.

Æquum autem est id ipsum, quo lex corrigitur. Nominis
sui originem a Græcis traxit, qui *εἰσός*, Dorice vero *αἰσός* dixe-
re, id est, quod alicui congruit, ac respondet. Cum enim in-
æqualibus idem non possit esse æquale, res autem sæpe sunt
inæquales, lex vero una semper atque eadem; necessario con-
sequitur, alia virtute opus esse, quæ inæqualibus rebus suam
cuique æqualitatem præstet, unde hæc virtus *æquitas* Latinis,
Græcis vero *ἐπιεικής* dicitur.

Est porro voluntatis habitus, non intellectus: Græcis enim 4.
intelligendi virtus, id quod æquum est, *εὐγυμνασίη* dicitur,
Latinis autem æqui prudentia vertitur, quæ sese ita ad æquita-
tem habet, ut jurisprudentia ad justitiam.

Esse autem hanc virtutem necessariam, ita colligitur: quo- 5.
niam vaga & lubrica hominum ingenia ad eum finem, quo vera